

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในระบบการค้าด้านการนำสินค้าเข้ามาประเทศไทย นั้นมีผู้นำเข้าบางรายหรือส่วนหนึ่งของจำนวนผู้นำเข้ามีพฤติกรรมในการหลีกเลี่ยงค่าภาษีอากร โดยมีเจตนาที่จะหลีกเลี่ยงหรืออีกนัยหนึ่งเป็นการหาเทคนิคหรือวิธีการต่าง ๆ ในการหลีกเลี่ยงเช่น มีการเตรียมการจะหลีกเลี่ยงโดยให้บุคคลอื่นที่ทำหน้าที่แทนตน ตั้งบริษัทที่ไม่ได้ประกอบการค้าที่แท้จริงและมีการนำสินค้าที่มีการสำแดงราคาต่ำกว่าผู้นำเข้ารายอื่นหรือต่ำกว่าความเป็นจริงเข้ามาในประเทศไทยเพื่อจะได้ชำระค่าภาษีอากรน้อยกว่าความเป็นจริง หรืออาจสำแดงชนิดสินค้าเพื่อให้เสียภาษีอากรในอัตราที่ต่ำกว่าความเป็นจริง และหาช่องทางกฎหมายหรือช่องโหว่ของกฎหมายหรือพิธีการศุลกากรในการหลีกเลี่ยงภาษีอากรหรืออาศัยอิทธิพลของผู้มีอำนาจต่าง ๆ เพื่อข่มขู่การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่กระทำการปฏิบัติหน้าที่โดยตรง ทั้งนี้ผู้ศึกษาพิจารณาพบว่าระหว่างการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และพ่อค้าที่มีพฤติกรรมการหลีกเลี่ยงค่าภาษีอากรเป็นเกมกลยุทธ์ชนิดหนึ่งที่ต่างช่วงชิงความได้เปรียบเพื่อประโยชน์แห่งตนสูงสุด เปรียบเสมือนกับการเล่นเกม โดยมีผู้เล่นสองฝ่ายและต่างก็มีกลยุทธ์เป็นของตัวเอง จึงได้ใช้ทฤษฎีเกม ซึ่งเป็นทฤษฎีที่ถูกเสนอโดย จอห์น วอน นิวแมน ในช่วงปีค.ศ. 1903-1957 อัจฉริยะทางคณิตศาสตร์ แห่งมหาวิทยาลัยพรินซ์ตัน เพื่อใช้อธิบายการใช้กลยุทธ์ของมนุษย์ในการแข่งขันผลประโยชน์ และทฤษฎีนี้ได้รับการพัฒนาอย่างมากโดยจอห์น แนช ในช่วงปี ค.ศ. 1928 จนได้รับรางวัลโนเบล ในสาขาเศรษฐศาสตร์ ทฤษฎีนี้เป็นเครื่องมือในการอธิบายพฤติกรรมและเพื่อหาแนวทางการกำหนดโทษค่าปรับที่เหมาะสม

นอกจากนี้นับตั้งแต่มีพระราชบัญญัติศุลกากรฉบับแรกในปี พ.ศ. 2469 เป็นต้นมารวมทั้งสิ้น 18 ฉบับ ได้มีการปรับปรุงบทลงโทษหลายครั้ง ซึ่งในครั้งล่าสุดเมื่อปี พ.ศ. 2548 ปรับปรุงเรื่องการกำหนดโทษเสียใหม่เช่นความผิดฐานสำแดงเท็จ เพิ่มโทษค่าปรับจากเดิมปรับเป็นเงิน 50,000 บาทเพิ่มเป็น 500,000 บาท เป็นโทษอีก 10 เท่า (กรมศุลกากร, 2548) นับว่าเป็นการเพิ่มอัตราโทษปรับที่สูง แต่ไม่มีผู้ใดให้แนวทางการคำนวณการกำหนดอัตราโทษปรับได้อย่างชัดเจน

จากเหตุผลดังกล่าวผู้ศึกษาได้สนใจศึกษาในเรื่องของการกำหนดโทษค่าปรับที่เหมาะสมเกี่ยวกับพฤติกรรมของพ่อค้า (ผู้นำเข้า) ที่หลีกเลี่ยงค่าภาษีอากรในรูปแบบของการวิเคราะห์เชิงปริมาณเพื่อสร้างกรอบโทษที่เหมาะสมตามกฎหมายศุลกากร เป็นการหาแนวทางที่จะทำให้

พฤติกรรมของผู้ที่มีเจตนาหลีกเลี่ยงค่าภาษีอากรเข้ามาสู่ระบบการเสียค่าภาษีที่ถูกต้อง เป็นประโยชน์ต่อสังคม ต่อประเทศ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เป็นการศึกษาหาแนวทางการกำหนดโทษค่าปรับที่เหมาะสม สำหรับความผิดฐานหลีกเลี่ยงอากรของพ่อค้า (ผู้นำเข้า) ที่มีเจตนาที่จะหลีกเลี่ยงค่าภาษีอากรของการนำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักร และรวมถึงค่าภาษีอื่น ๆ เช่น ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีสรรพสามิต เป็นต้น โดยวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สามารถอธิบายถึงพฤติกรรมการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ของพ่อค้าและเจ้าหน้าที่โดยใช้ทฤษฎีเกม
2. สามารถทราบแนวทางการสร้างกรอบการกำหนดโทษค่าปรับที่เหมาะสมในเชิงปริมาณ โดยใช้ทฤษฎีเกม
3. สามารถหาจำนวนค่าปรับที่เหมาะสมเพื่อให้ความคุ้มค่าแก่งบประมาณของรัฐที่จะต้องใช้ในการตรวจสอบและจับกุมผู้กระทำความผิดกรณีหลีกเลี่ยงอากรและเพื่อลดหรือเปลี่ยนพฤติกรรมของพ่อค้า (ผู้นำเข้า) ที่ต้องการหลีกเลี่ยงอากรอันพึงต้องชำระให้เข้ามาสู่ระบบการชำระอากรที่ถูกต้อง

ขอบเขตการศึกษา

ผู้ทำการศึกษาได้ศึกษาเกี่ยวกับวิธีการกำหนดโทษค่าปรับที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงความคุ้มค่าทางด้านค่าใช้จ่ายของรัฐที่จะต้องเสียไปกับการตรวจสอบและจับกุมผู้นำเข้าหรือพ่อค้าที่มีเจตนาหลีกเลี่ยงค่าภาษีอากรนำเข้า ณ สำนักงานศุลกากรท่าเรือกรุงเทพ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. หลีกเลี่ยงอากร หมายถึง การนำของที่ต้องชำระค่าภาษีอากรเข้ามาหรือส่งของออกไปนอกประเทศไทยโดยนำผ่านพิธีการศุลกากรโดยถูกต้อง แต่ใช้วิธีการอย่างใดอย่างหนึ่งโดยมีเจตนาเพื่อมิให้ต้องชำระค่าภาษีอากรหรือชำระในจำนวนที่น้อยกว่าที่จะต้องชำระ เช่น สำแดงปริมาณ น้ำหนัก ราคา ชนิดสินค้า หรือพิกัดอัตราศุลกากรเป็นเท็จ เป็นต้น ดังนั้นผู้นำเข้าหรือส่งออกที่มีความผิดฐานหลีกเลี่ยงภาษีอากรจึงมีความผิดฐานสำแดงเท็จอีกฐานหนึ่งด้วยกฎหมาย

ศาลากรได้กำหนดโทษผู้กระทำผิดฐานหลีกเลี่ยงภาษีอากรไว้สูงสุดคือ หาริบของที่หลีกเลี่ยงภาษีอากรและปรับเป็นเงิน 4 เท่าของของราคารวมค่าภาษีอากร หรือจำคุกไม่เกิน 10 ปี หรือทั้งปรับและจำ แต่ในกรณีที่มีการนำของชุกช่อนมากับของที่สำแดงเพื่อหลีกเลี่ยงภาษีอากรสำหรับของชุกช่อนโทษสำหรับผู้กระทำผิด คือ ปรับ 4 เท่าของอากรที่ขาดกับอีก 1 เท่าของภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีสรรพสามิต และภาษีเพื่อมหาดไทยที่ขาด (ถ้ามี) และให้ยกของที่ชุกช่อนมาให้เป็นของแผ่นดิน

2. โทษ, โทษปรับ หมายถึง โทษค่าปรับตามกฎหมายศาลากร

3. ตารางผลลัพธ์ (Payoff Table) หมายถึง ตารางตอบแทน โดยจัดข้อมูลให้อยู่ในรูปของตาราง โดยใช้ทฤษฎีเกม

4. การพิจารณาทางเลือกที่ดีที่สุด (Maximum Expected Payoff Criterion) หมายถึง ผู้ตัดสินใจจะพิจารณาค่าคาดหวังของผลตอบแทนที่ดีที่สุด โดยสามารถคำนวณค่าคาดหวังของแต่ละทางเลือกได้จาก ผลบวกของผลคูณระหว่างความน่าจะเป็นในแต่ละเหตุการณ์กับผลลัพธ์ในแต่ละทางเลือก